

אריה בנימין
בית השיטה

1
מס. 7097
13767-A
26.6.11

הגדה של פסח

קבוצת ניר-עם

הית ש כ"ד

שנת

גגכ
1964

ליר צי

5/36/9
עוזק מס' 1

ה ג י ע ל י ל פ ס ח .

§ הגיע ליל פסח. הלילה הזה כל העולם כלו אומר
בו הלל. הלילה הזה אוצרות טללים נפתחים.

גשם חלף וסתו עבר

והכל בעתו נוצר-

לך לשלום, גשם.

דודאים נתנו ריח בגנת דודים-

בא בשלום סל!

כח ברקים וצנורי שחק עשו שליחותם-

לך לשלום, גשם!

סל צוה סנה טובה ומעטרת,

פרי הארץ לגאון ולתפארת-

בטל.

סל-ושבע מלא אטמינו,

גן רוה סימנו-

בטל.

סל לברכה, לחיים ולטבע!

צהלת חיים סביבו!

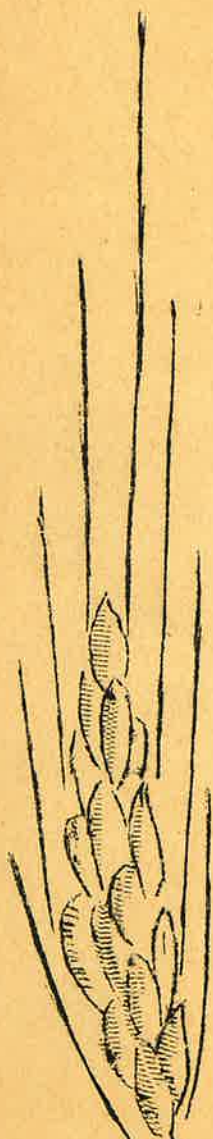
מה יפית האביב

מה נעמת האביבו!

§ מה יפית האביבו!

בטדה, באחו

הציצים יפרחו-

180

10

100

החודש הזה

לכם ראש - חדשים, ראסון הוא לכם
לחדשי הסנה, חודש האביב. ובחדש האביב
בארבעה עשר בו, זמן חרותנו. והיה היום הזה לכם
לזכרון וחגתם אותו לדרתיכם, חקת עולם תחגהו,
כי בעצם היום הזה יצאו צבאותיכם ממצרים.
היום הזה הייתם לעם!

אכול

את היום הזה
אשר יציאתם
ללצרים
לבית עבדים

הַנֶּנִי מוֹכֵן וּמְזוֹמֵן
לְקִים הַמְצוּה
לְסִפְרָה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם
יַחַד עִם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל.

מִדָּה נִשְׁתַּנְּגָה הַלֵּילָה
הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת

בְּכָל הַלֵּילוֹת אֵנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמִצָּה;

הַלֵּילָה הַזֶּה, כָּלוּ מִצָּה?

בְּכָל הַלֵּילוֹת אֵנוּ אוֹכְלִין טָאָר יְרֻקוֹת;

הַלֵּילָה הַזֶּה, מְרוֹר?

בְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אֵנוּ מְסַבִּילִין אִפִּילוּ פֶּעַם אַחַת;

הַלֵּילָה הַזֶּה, שְׁתֵּי פְעָמִים?

בְּכָל הַלֵּילוֹת אֵנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין מְסַבִּין;

הַלֵּילָה הַזֶּה, כָּלְנוּ מְסַבִּין?

היינו לפרעה במצרים. ואילו לא הוציא הקדש ברוך הוא את
אבותינו ממצרים ביד חזקה וגבורה כמו שהיה לנו ובנינו
ובני בנינו מסעבדים היינו לפרעה במצרים.

ואפילו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו זקנים, כלנו יודעים את
התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים.
וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח.

עבדים היינו - עתה בע חורין: (ש"ס)

והגדת לבנך - ביום ההוא לאמר:

וירד יעקב מצרימה ויגד לם במתי מעט
ויאמר לם לגוי גדול עצום ורב.

וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא, ובני ישראל פרו ויטלצו וירבו
ויעצמו במאד מאד, ותמלא הארץ אותם. ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא
ידע את יוסף, ויאמר אל עמו: הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו, הבה
נתחכמה לו פן ירבה, והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על
סונאינו, ונבלחם בנו ועלה מן הארץ. ויסימו עליו שרי מסיים למען
ענותו בסבלותם, ויבן ערי מסכנות לפרעה, את פתוש ואת רעמסס, וכאשר
יענו אותו, כן ירבה וכן יפרץ.

ויקצו מפני בני ישראל.

וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפריץ

היו ייראל מקומטים את הקט במדבר ורומסים
בחמר ובקט. היה הקי נוקב את עקביהם והדח
מתבוסס בחומר. רחל, בת בנו של שותלח, היתה
הרה ללדת ורמסה בחומר עם בעלה ויצא הולד
ממעיה ונתערב בתוך המלבן. וירד מיכאל והעלהו
לטני כסא הכבוד.

באותו לילה נגזר גזר דין על מצרים.

ויגדל יגדל

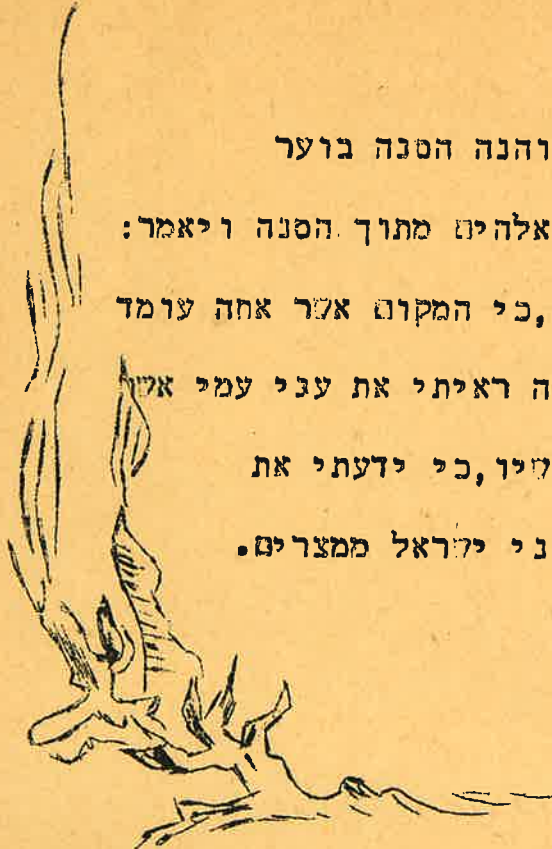
ויצא אל אחיו וירא בסבלותם.
וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו, ויך את המצרי.
וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקט להרג את משה, ויברח
משה, ויטב בארץ מדין ויהי רועה את צאן יתרו.

יְהוָה וַיִּשְׁפֹּט

את הצאן אחר המדבר. וירא והנה הסנה בוער

באט והסנה איננו אכל. ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר:
אל תקרב הלוח, ואל תעליך מעל רגליך, כי המקום אשר אהה עומד
עליו אדמת קדש הוא. ויאמר יהוה: ראה ראיתי את עמי אלו
במצרים, ואת צעקתם למעתי מפני נוגטיו, כי ידעתי את
מכאוביו. ועתה לכה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים.

בוא מצרימה ובאת אל הנעניו והאומללים ואמרת
אליהם כי עבדי הם, והם לא יבינו, כי אומללים הם, והם-לא
ידעו כי גדול עניו וגדוליהם מכאוביהם, ותקחת עיניהם בחזק
יד על כל לחצם ועל כל עניהם והיית לאב המון אדם רב ועמית
מן התולעים-אדם, ומן האדם-עם ומעפרות חול-ארץ.

וידבר משה כן אל בני ישראל, ולא שמעו אל משה מקצר רוח

ומעבודה קשה.

ואחר באו משה ואהרון ויאמרו אל פרעה:

שִׁלַח אֶת עַמִּי!

ויכבד לב פרעה ולא זלח את העה.

שלח את עמי!

מסר מליה את דבר טדי:

שלח נא את עמי !

ולא-אכך במכותי,

זלח נא את עמי !

שמע נא, זאת היא

מצוות האל:

הבה שלח נא

שלח את ישראל !

מהר, מליה צוה פרעה:

שלח נא את עמי !

מצוות האל אמור נא לו :

זלח נא את עמי !

קומה, לך נא

אל כבוד הלב הרע,

צו לו בלמי:

זלח נא את עמי !

הגיע ישראל לים;

שלח נא את עמי !

טבעו מצריה עה רכבם:

זלח נא את עמי !

זה הוא סוף

כבוד הלב ההוא;

ככה, כן

תמיד יאבדו !

ויסרא פרעה למטה ולאהרון לילה ויאמר:

קעמו צמו מהנוד עמי!

106

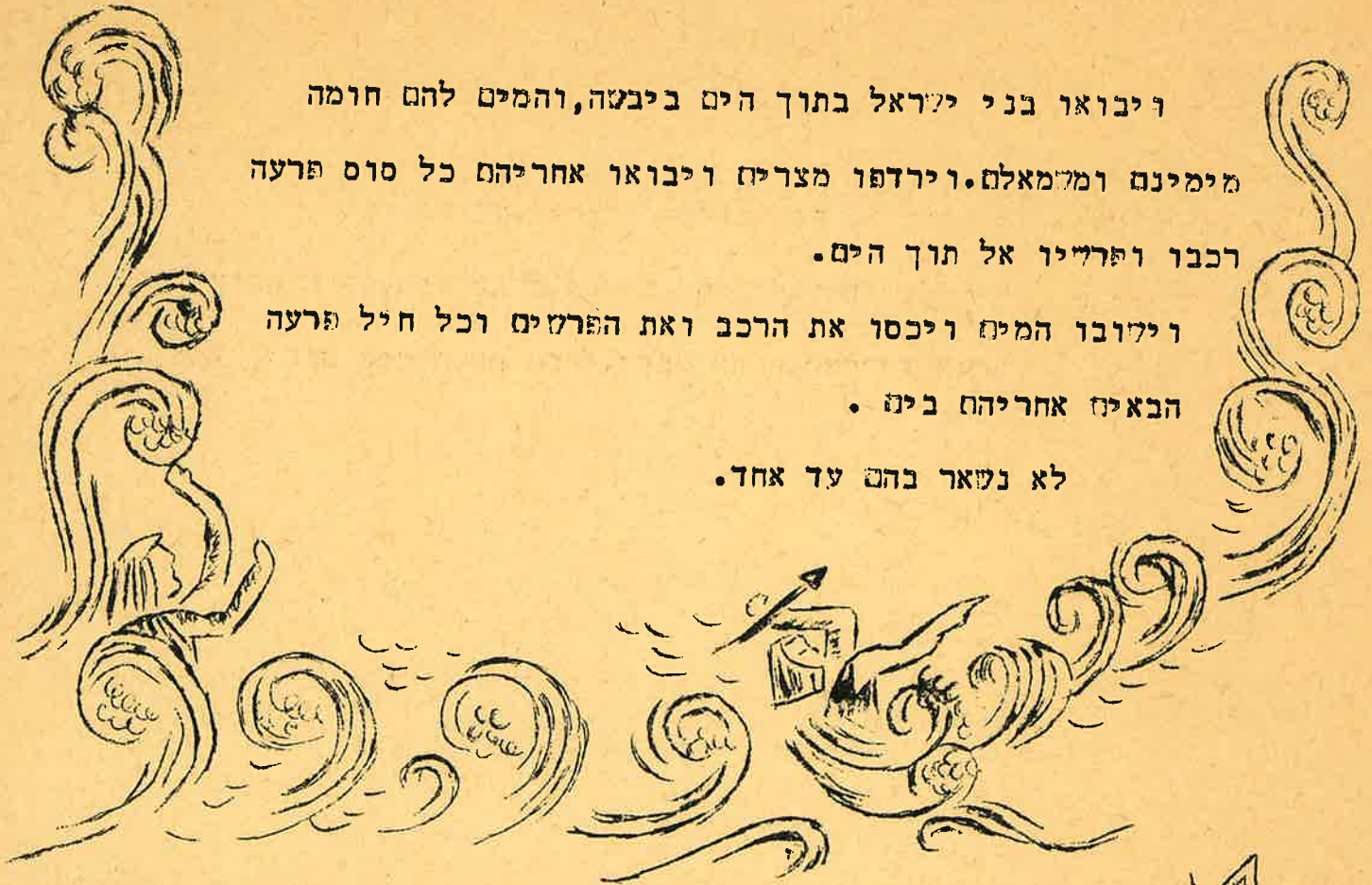
יום אתם יוצאים בהדש האביב.

החדש הזה לכם ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחדשי השנה.
 ויקחו להם איש שיהיה לבית אבות, ויככה תאכלו אותו:
 מתניכם חגורים, נעליכם ברגליכם, ומקלכם בידכם ואכלתם אותו בחפזון.
 ויטא העם את בצקו סרס יחמץ, משארותם צורות בסמלתם על שכמם.
 ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות, כי לא חמץ, כי גורסו
 ממצרים ולא יכלו להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם.
 ויהפך לבב פרעה ועבדיו ויאמרו: מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל
 מעבדנו.
 וירדוף מצרים אחריהם וישיגו אותם חוגים על היים. ויטאו בני ישראל
 את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם וייראו מאד.
 ויאמר משה אל העם: אל תיראו כי אשר ראיתם את מצרים היוזם לא תוסיפו
 לראותם עוד עד עולם.

והיא שעמדה לאבותינו ולנו,
 שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו,
 אלא בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו
 והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה, והמים להם חומה
 מימינם ומלמאלם. וירדפו מצרים ויבואו אחריהם כל סוס פרעה
 רכבו ופרדיו אל תוך הים.
 וילווה המים ויכסו את הרכב ואת הפרשים וכל חיל פרעה
 הבאין אחריהם בים.
 לא נשאר בהם עד אחד.

ירא ישראל את מצרים מת על ספת הים.
 תקח מרים הנביאה את התוף בידה, ותצאן כל הנשים אחריה
 בתפים ובמחולות.

יסיר משה ובני ישראל את השירה הזאת:
 אשירה לה' כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים:

הַיָּם

לחם עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין
 ייתת וייכול, כל דצריך ייתת ויפסח. השתא הכא, לשנה הבאה
 בארעא דישראל. השתא עבדי. ללינה הבאה בני חורין.

ערים כוס החירות

טעודה

<p>ישראל ממזרים היתה יהודה לקדשו הים ראה ויגוס ההרים רקדו כאילים</p>	<p>בית יעקב עם לעז ישראל ממסלותיו. הירדן יסב לאחור גבעות כבני צאן.</p>
---	---

מה לך, הים, כי תגוס,
הירדן, תסב לאחור,
ההרים, תרקדו כאילים,
גבעות כבני צאן?

מלפני אדון חולי ארץ
ההפכי הצור אגם מים,
מלפני אלוה יעקב
חלמיס למעינו מים.

ליל סדר של מסח ליל חימורים הוא לכל בני ישראל לדורותם .

מעסה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי סרפון שהיו מסובין בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית !

פסח שהיו אבותינו אוכלים, על שום מה? על שום שמסח הקדוש

ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים.

מצה זו שאנו אוכלים, על שום מה? על שום שלא הספיק בצקם של

אבותינו להחמיץ. ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות.

מחור אר
שאנו אוכלים, על סום מה? על סום שמררו המצרים

את חיי אבותינו במצרים.

וילכו שלמת ישיה במדבר ולא מצאו מים. ויצמא העם למים וילן העם על מטה
ויאמר: למה זה העליתנו ממצרים להמית אותי ואת בני ואת מקני בצמא?

ומטה הכה על צור
במטה הכה על סלע
ויצאו ממנו מים.

ויסלח מטה אנסים לתור את ארץ כנען.

וישובו מתור הארץ ויספרו ויאמרו: באנו אל הארץ אשר שלחתנו,
וגם זבת חלב ודבש היא וזה פריה-אפס כי עז העם היושב בארץ,
והערים בצורות גדולות מאד, וגם ילידי הענק ראינו שם-לא נוכל
לעלות אל העם, כי חזק הוא ממנו.

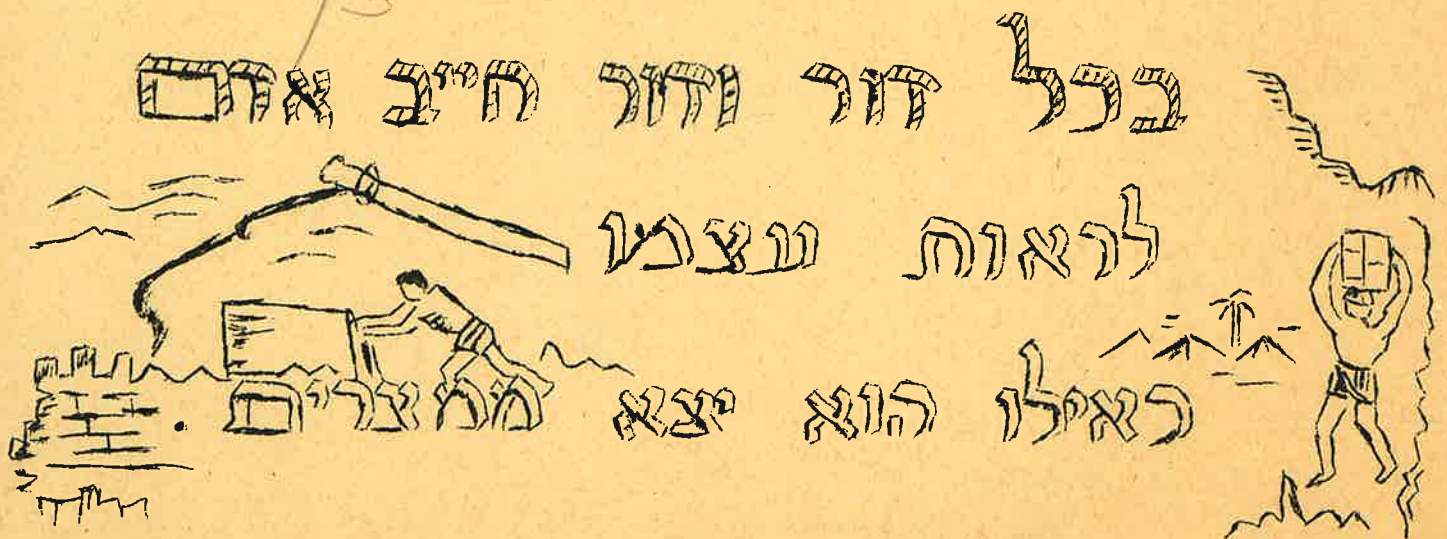
ויהס כלב בן יפונה את העם אל מטה ויאמר:

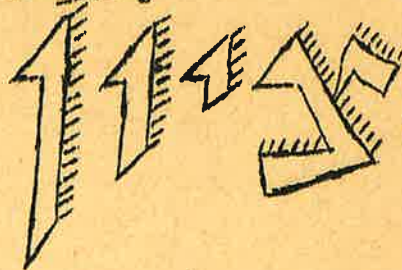
עלה נעלה וירשע אותה, כי יכול נוכל לה!

קוימו

תועי מדבר, צאו מתוך השממה,
עוד הדרך רב, עוד רבה המלחמה.
אל נא יעצרונו פגרי הנחלשים,
יבעבדוהו מתו-נפסח על החללים.
ירקבו בקלונת סרוחים על צררתם,
שבכתפם נטאו ממצריה אותם.
ימתק למו חלומם, חלוח רב בצלים, טומים
דודים מלאים ר רביע ועצומים.

עוד היום או מחר יחלוק רוח קדים
 עה העיט גופת אחרון העבדים.
 קומו איפא נדיחו ועזבו את השממהו
 אך אל יעל קולכם, דרכו עוזו בדממהו
 פן צעדכם ירגיז מדבר ונרדמיו-
 איש ואיש בלכבו ישמע הד פעמיו
 איש בלכבו ישמע קול אלוה דובר:
 "לך והיום אל ארץ חדשה אתה עוברו
 לאולא לחח קלוקל, טלו ודגן סמיה-
 לחח עצב תאכל, פרי עמל ידיהו!
 לאולא אהל תהו ועליות יחקינה-
 בית אחר תבנה, אהל אחר תקינה!
 כי מלבד המדבר תחת השמים,
 עוד לאלוה עולה גגול רחב ידיה .
 ומלבד ילל הישימון, דמי הציה-
 תרגש תחת שמשו ארץ יפהפיה

הלא תטאלי
לעלום אסיריך,

דורשי שלומך, והם יתר עדריך
מיה ומזרח, ומצפון ותימן, סלח
רחוק וקרוב יאי מכל עבדיך.
זאי סביב עיניך וראי,
כלה נקבצו באו לך.

128

§ עם ישראל חי, עם ישראל חי,

עד בלי די, עד בלי די.

יצאנו לשנות פני העולם, לשים קץ לשעבוד אדם באדם.
מתי נולדנו? בשעה שניצוץ כבוד ראשון הִצַת בלב העבד.
מתי הרימונו את הדגל? בשעה שהתקומם המִשְׁפַל הראשון
נגד מספיליו.

בכל מערכות האנושות לחרות שם היינו. בכל טדה קטל סל
מדכאים, בכל "יציאת מצרים" סל כל העמים וכל הדורות.

קרב יום

קרב יום שהוא לא יום ולא לילה.

רח, הודע, כי לך היום אף לך הלילה.

שומרים הפקד כל יום וכל הלילה.

תאיר כאור יום חשכת לילה.

הנה ימים באים

ולבתי את שבות עמי ישראל ובנו ערים נלמות ויטבו
ונמזעו כרמיהם וחתו את יינם ועזרו גנות ואכלו את
פריהם. ונמעתיה על אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם.

מזרה ישראל יקבצנו ושמרו כרועה עדרו.

ולקחתי אתכם מן הגוים, וקבצתי אתכם מכל הארצות,
והבאתי אתכם אל אדמתכם, ונתתי לכם לב חזק,

ורוח חדשה אתן בקרבכם ו

והיה האדם - אדם
והעם יהיה לעם

והבית השלישי יכון לעד

אדיר הוא ולא ישן

אדיר במלוכה, בחור כהלכה, גדודיו יאמרו לו :

לך ולך, לך כי לך, לך אין לך,

לך יי, הממלכה-כי לו נאה, כי לו יאה

דגול במלוכה, הדור כהלכה, ותיקיו יאמרו לו :

לך ולך, וגו'

זכאי במלוכה, חסין כהלכה, וחסריו יאמרו לו :

לך ולך, וגו'

יחיד במלוכה, כביר כהלכה, למודיו יאמרו לו :

לך ולך, וגו'

מרוח במלוכה, נורא כהלכה, סביביו יאמרו לו :

לך ולך, וגו'

עניו במלוכה, פודה כהלכה, צדיקיו יאמרו לו :

לך ולך, וגו'

קדוש במלוכה, רחום כהלכה, שנאניו יאמרו לו :

לך ולך, וגו'

תקיף במלוכה, תומך כהלכה, תמימיו יאמרו לו :

לך ולך, וגו' .

דוד - גדיא

108

חד גדיא דזבין אבא בתרי זוזי

ואתא ליונרא   ואכלה לגדיא

ואתא כלבא   ונסך ליונרא

ואתא חוטררא   והכה לכלבא

ואתא נורא   ולירף לחוטררא

ואתא מיא   וכבה לנורא

ואתא תורא   ולתא למיא

ואתא השוחט   וליחט לתורא

ואתא מלאך המות וליחט לשוחט

ואתא הקדוש ברוך הוא וליחט

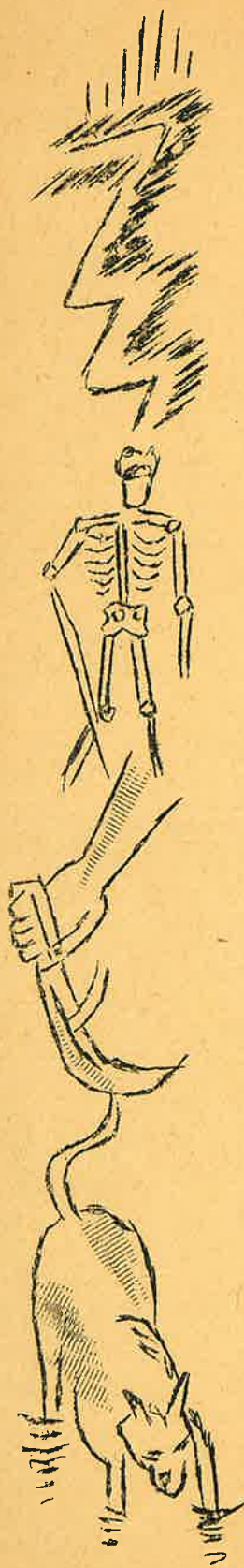
למלאך המות, דלחט לשוחט,

דלחט לתורא, דליתה למיא, דכבה

לנורא, דלירף לחוטררא, דהכה לכלבא,

דנסיך ליונרא, דאכלה לגדיא,

דזבין אבא בתרי זוזי.

הסל

סדר פסח כהלכתו
בכל משפטו וחקתו
כאשר זניע לסדר אותו
כן עכה לעשותו.

